

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Orosz Ügyvédi Iroda - ügyintéző: dr. Orosz Róbert ügyvéd - (5100 Jászberény, Margit u. 4.) által képviselt felperesnek a dr. Szabó Szilvia jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Fővárosi Bíróságon 23.P.25.166/2005. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.529/2007/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes 23. sorszámú felülvizsgálati kérelme alapján tárgyaláson kívül meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (Egyszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes a saját felülvizsgálati eljárási költségét maga viseli.

I n d o k o l á s :

Az alperes egyéni vállalkozó megbízottja 8 millió forintot azzal a látszattal vett át a felperestől, hogy a pénzt az alperes képviselőjében befekteti. Az összeget az alperes számlájára nem helyezte el, és azt a felperesnek felhívására sem adta vissza, ezért a felperes keresetében a fenti összeg megfizetésére kérte az alperest az alkalmazottak károkozásáért való felelősség szabályai szerint kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 7 millió forintot, és ennek 2003. április 2. napjától járó késedelmi kamatait, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes és M. I. között tartós megbízási jogviszony állt fenn, mindkét szerződő fél a Ptk. 685.§ c) pontja szerinti gazdálkodó szervezetnek minősül, ezért a Ptk. 350.§ (2)

bekezdésének első és második fordulata alapján egyaránt alkalmazhatónak találta a munkavállalóért való felelősség Ptk. 348.§ (1) bekezdésében írt szabályát. Hangsúlyozta, hogy M. I. nemcsak biztosítás kötésére, hanem pénzügyi szolgáltatás közvetítésére is kötelezettséget vállalt a megbízási szerződésben, mely tevékenységi körbe az az ügylet is beletartozhat, amelyet az alperes képviselőjében eljárva a felperessel kötött. Az alperes megbízottja a megbízási szerződés adta lehetőségekkel visszaélve kötött ügyletet a felperessel és vette fel a 7 millió forintot. A 2004. januári 1 millió forintos ügyletet illetően nem találta alkalmazhatónak a Ptk. 350.§ (2) bekezdésében foglaltakat, mert akkor már nem állt fenn M. I. az alperessel a megbízási jogviszonya. Megállapította a bíróság, hogy a szerződés megkötésével a felperest vétkeesség, de még gondatlanság sem terheli, ezért kármegosztásra nem látott lehetőséget. Az alperes fellebbezése alapján eljárva a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy M. I. a 7 millió forint átvétele idején az alperessel megbízási jogviszonyban állt és a felperesnek, mint biztosítási ügynököt mutatták be. A felperes részére átadott névjegykártyán illetve a kiállított betéti igazoláson az alperes neve szerepelt, mellette M. I. az I. bélyegzőjét használta, mellyel a felperes bizalmának elnyerése érdekében kívánta azt a látszatot kelteni, hogy az alperes képviselőjében szabályszerűen jár el. Leszögezte; a Ptk. 350.§ (2) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 348.§ (1) bekezdése alapján a megbízó a megbízott károkozásáért nemcsak akkor felel, ha a kárt a megbízásból eredő feladatok ellátása során okozta, hanem akkor is, ha a megbízás kereteit túllépi, de a megbízás adott lehetőséget a károkozásra.

A jogerős ítélet megváltoztatása, a felperes keresetének elutasítása és perköltségben való marasztalása érdekében az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Állította, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértő, mert a Fővárosi Ítéltábla tévesen értelmezte a Ptk. 350.§ (2) bekezdésére figyelemmel alkalmazandó Ptk. 348.§ (1) bekezdését, valamint a biztosító intézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló 1995. évi XCVI. törvény (a továbbiakban Bit.) 37.§ (4) bekezdését. Az ítélet a Pp. 206.§ (1) bekezdését is sérti, mert a bíróság a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. Előadta, hogy az alkalmazottért való felelősség szabályai nem eredményezhetik a megbízónak a megbízott minden magatartásáért való felelősségét, mert a munkáltatói felelősség megállapításához is a károkozás munkaviszonnyal való összefüggése szükséges. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy a Bit. 37.§ (4) bekezdése a Ptk. 348. és 350.§-aihoz viszonyítva speciális szabálynak minősül, ezért az alperes kizárólag akkor lenne köteles helytállni a volt biztosítási ügynök által okozott kárért, ha azt ő biztosítási ügynöki minőségében eljárva okozta volna. Ez a per adatai alapján kizárható, mert a felperes maga is

úgy nyilatkozott, hogy biztosítási szerződéskötés fel sem merült a tárgyalások során.

Kifejtette azt is, hogy a jogerős ítélet a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg, hogy M. I-t biztosítási ügynökként mutatták be a felperesnek, a volt ügynök névjegyet adott át a felperes részére és az alperes nevét tartalmazó papírt használt. Sérelmezte, hogy a jogerős határozat nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes maga sem tudta, hogy milyen befektetésre adta át a pénzt, továbbá hogy az átutaláson szereplő számlaszám tulajdonosaként M. I. neve szerepelt.

Az alperes kártérítési felelősségének megállapítása esetére arra hivatkozott, hogy a kár bekövetkezésében a felperes maga is közrehatott, ezért a felperesre kedvezőtlenebb, 80-20%-os arányú kármegosztásnak van helye.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdésében meghatározott korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az alperes rendkívüli perorvoslati kérelme nem megalapozott.

A Ptk. 348.§ (1) bekezdése értelmében ha alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. E szabályt kell alkalmazni akkor is, ha szövetkezet tagja okoz a tagsági viszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt. A fenti jogszabályhelyhez kapcsolódik a Ptk. 350.§-ának (1) bekezdése, miszerint a megbízott által ilyen minőségben okozott kárért a károsult harmadik személlyel szemben a megbízó a megbízottal egyetemlegesen felelős. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy állandó jellegű megbízási viszony esetében, továbbá ha a megbízó és a megbízott egyaránt gazdálkodó szervezet a bíróság a károsult és a megbízó viszonyában az alkalmazottak károkozásaért való felelősség szabályait is alkalmazhatja. Az idézett jogszabályhely két esetben teremt lehetőséget a bíróság számára, hogy eltérjen az (1) bekezdésbe foglalt felelősségi szabály alkalmazásától, azon tényállások esetében, amelyek a Ptk. 350. (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak. Az egyik eset az, amikor a megbízott a tevékenységét állandó jellegű, úgynevezett tartós megbízási jogviszony keretében teljesíti, a másik eset az, amikor mind a megbízó, mind a megbízott a Ptk. 685.§ c) pontja szerint minősülő gazdálkodó szervezet. Jelen ügyben mindkét tényállás megvalósult, a megbízás tartós jogviszonyt eredményezett és mindkét fél gazdálkodó szervezetnek minősül.

A biztosító intézetekről és a biztosítási tevékenységről szóló jelen ügyben alkalmazandó 1995. évi XCVI törvény - Bit. - 37.§ (4) bekezdése értelmében az egyes biztosítási ügynök megbízotti minőségében való károkozásáért a biztosító felelős.

A per nem vitás adatai értelmében az alperes és M. I. megbízási szerződése nem terjed ki befektetési termékek közvetítésére. Ettől független, hogy a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül foglalta el azt az álláspontját, hogy a Bit. 37.§-ának (4) bekezdésében meghatározott megbízotti károkozást mint speciális szabályt a Ptk. rendelkezése tölti ki tartalommal, ezért a megbízó nem csupán akkor felel, ha a megbízott a kárt a megbízás teljesítése során okozta, hanem akkor is, ha a megbízási szerződés az, ami lehetővé teszi a károkozást, azaz a károkozó a megbízás folytán kerül olyan helyzetbe, hogy a harmadik személynek kár okozhasson. Ez az álláspont összhangban áll a Legfelsőbb Bíróságnak a megbízotti károkozást értelmező határozataival, így az EBH 2005/1208. számú határozatában kifejtett jogelvekkel. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felperes közrehatásának elvetésével a Ptk. 340.§-ának (1) bekezdésében foglalt szabályt sem sértette meg. A Ptk. fenti rendelkezése értelmében a károsult a kár elhárítása illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A károsult maga viseli a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy az általában elvárható magatartást elmulasztotta. A kárának megtérítését a károkozótól csak az ezt meghaladó részben követelheti, azaz köztük kármegosztásnak van helye. A károsult közrehatását a károkozónak kell bizonyítania, a kármegelőzés elmulasztása pedig csak akkor eredményez kármegosztást, ha az maga is felróható magatartásnak számít. Az a felülvizsgálati kérelemben kifejtett alperesi álláspont miszerint a felperes a befektetés elnevezését nem ismerte, arról nem tájékozódott, továbbá hogy a felek között biztosítási szerződés megkötésére nem került sor, kármegosztást eredményező felróható károsulti magatartásnak nem minősül. Az átutalást az alperes megbízottja intézte, ezért téves az a felülvizsgálati állítás, miszerint maga a felperes volt, aki a számla tulajdonosaként a megbízottat tüntette fel.

A fentiekben kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Ennek következtében az alperes viseli a lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből és jogi képviselőjének ügyvédi munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költségét, köteles továbbá a Pp. 270.§-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78.§-ának (1) bekezdése értelmében a felperes felülvizsgálati eljárási költségének

*megtérítésére, melynek mértékét a Legfelsőbb Bíróság a 32/2003.
(VIII.22.) IM.r. 3.§ (5) és (6) bekezdése alapján állapított meg.*

Budapest, 2008. május 9.

*Dr. Horeczky Károly a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona
előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.*

Sipos

a kiadmány hitelélül:

tisztviselő